

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Історичний факультет
Кафедра нової та новітньої історії зарубіжних країн

«ЗАТВЕРД
Заступник

Тарас ПШЕНИЧНИ
2022 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки
для студентів

Галузь знань 03 «Гуманітарні науки»
Спеціальність 032 «Історія та археологія»
Освітній рівень перший (бакалаврський)
Освітня програма Історія України та культурна антропологія
(з поглибленим вивченням іноземних мов)
Вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	4
Кількість кредитів ECTS	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі: *Машевський Олег Петрович*, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Пролонговано на ___ / ___ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

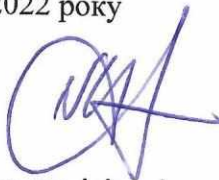
Пролонговано на ___ / ___ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

Розробники: Городня Наталія Данилівна, доктор історичних наук, доцент, професор кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Машевський Олег Петрович, доктор історичних наук, професор, завідувач кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн

Затверджено на засіданні кафедри нової та новітньої історії зарубіжних країн
Протокол № 12 від 30.06 2022 року

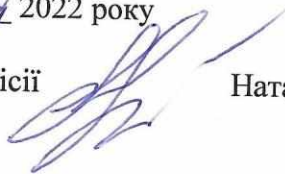
Завідувач кафедри

Олег МАШЕВСЬКИЙ

Схвалено науково-методичною комісією історичного факультету
Протокол № 1 від 26 серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії

Наталія ТЕРЕС

ВСТУП

1. Мета дисципліни – розкриття змісту політичних, економічних, суспільних і культурних процесів у провідних державах Західної Європи і Північної Америки з XVII ст. – 1918 р., їхньої ролі у світовому історичному процесі цього періоду.

2. Попередні вимоги до опанування навчальної дисципліни:

Знати основні процеси і події з історії країн Європи і Америки у попередній історичний період.

Вміти визначати особливості розвитку Європи і Америки у різних сферах (державного устрою, політичній, соціальній, економічній, культурній), порівнювати їх з розвитком країн інших регіонів світу.

Володіти навичками критики джерел, порівняльного аналізу, встановлення причинно-наслідкових зв'язків.

3. Анотація навчальної дисципліни:

Дисципліна знайомить студентів з основними подіями в історії ключових держав Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до 1918 р., провідними тенденціями їхнього розвитку і чинниками, що їх обумовили; ставить ці держави у контекст глобальної історії, визначає їхню роль і місце в ній. Висвітлюються процеси модернізації цих держав, включаючи трансформацію політичних і економічних структур, матеріальної і духовної культури, перехід від традиційного до модерного суспільства, та шляхи, якими ці зміни відбувалися. Розкривається конкуренція між провідними західними державами за торговельні шляхи, території, ринки збуту, політичні впливи тощо, простежується їхній вплив на долі народів усього світу.

4. Завдання (навчальні цілі): формування у студентів розуміння основних політичних, суспільних, економічних і культурних процесів у ключових державах Західної Європи (з XVII ст.) і США (з часу утворення) до 1918 р., спільного і особливого у їхньому розвитку, їхнього місця у світовому історичному процесі.

Студенти повинні *знати і вміти* оцінювати основні процеси, події, тенденції і динаміку розвитку провідних країн Західної Європи і США, найбільш важливі події в міжнародних відносинах за їхньою участю; ставити в їх контекст глобальної історії.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та пороговий критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумко- вій оцінці з дисциплі- ни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати</i> основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і в Північній Америці з середини XVII ст. до 1870 р. в умовах становлення індустріального суспільства.	<i>Лекції, семінари, самостійна робота</i>	<i>Модульна контрольна робота ЗМІ, екзамен</i>	<i>4% 20%</i>

1.2	Знати основні події і процеси у суспільно-політичній, економічній і культурній сферах в ключових країнах Західної Європи і США у 1870-1918 рр.; основні події і процеси в міжнародних відносинах 1870-1914 рр., їхні причини, результати і наслідки; причини і перебіг Першої світової війни, найбільш важливі події на фронтах і в дипломатичній сфері; характеристику внутрішнього становища і внутрішньої політики держав-учасниць	Лекції, семінари, самостійна робота	Модульна контрольна робота ЗМ2, екзамен	4% 20%
2.1	Вміти характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи з сер. XVII ст. до 1870 р., а також ситуацію у сфері міжнародних відносин, динаміку і напрямки її розвитку на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	Семінари, самостійна робота	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквиум) ЗМ1	21%
2.2	Вміти характеризувати і оцінювати основні події, процеси і тенденції розвитку ключових країн Західної Європи і США у 1870-1918 рр., ситуацію у сфері міжнародних відносин, динаміку і напрямки її розвитку на основі аналізу історичних джерел і наукової літератури	Семінари, самостійна робота	Усне опитування (доповіді, коментарі, обговорення, колоквиум) ЗМ2	21 %
3.1	Вміти чітко, логічно, структуровано і аргументовано викладати знання і аналіз з проблематики курсу усно і письмово	Семінари, самостійна робота	Академічне есе ЗМ1, Академічне есе ЗМ2	5% 5%

6. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2.	2.1	2.2.	3.1
	Програмні результати навчання (назва)				
ПРН 1. Знати найважливіші факти історичного минулого українського народу і історії людства загалом, а також мати більш глибокі знання про певний історичний період або проблему.	+		+	+	+
ПРН 2. Розуміти контекст і причини відповідних історичних подій та використовувати ці знання у професійній	+	+	+	+	+

діяльності.					
ПРН 3. Знати основні підходи до вивчення вітчизняної та світової історії, принципи і методи історичного пізнання, основні типи і види історичних джерел.	+	+	+	+	+
ПРН 7. Розуміти і виявляти відмінності в історіописанні, поглядах на минуле представників різних епох та у різних контекстах.			+	+	+

7. Схема формування оцінки.

7.1 Форми оцінювання студентів:

Семестрове оцінювання:

1. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 1: РН 2.1, 3.1 – 21 бал/13 балів*
2. Оцінювання роботи під час семінарських занять ЗМ 2: РН 2.2, 3.1 – 21 бал/13 балів.
3. Модульні контрольна робота з тем ЗМ 1: РН 1.1 – 4 бали/2 бали
4. Модульні контрольна роботи з тем ЗМ 2: РН 1.2 – 4 бали/2 бали
5. Академічне есе з тем ЗМ 1: РН 3.1 – 5 балів/3 бали.
6. Академічне есе з тем ЗМ 2: РН 3.1 – 5 балів/3 бали.

* максимальний бал / пороговий бал для отримання позитивної оцінки з відповідної форми контролю.

Підсумкове оцінювання:

Форма оцінювання – екзамен;

Максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;

Оцінюються такі результати навчання студента:

знання історичних фактів, розуміння процесів і тенденцій розвитку держав Західної Європи і США у XVII – на початку XX ст. (до 1918 р.); вміння з'ясувати причини і простежити хід подій і процесів, визначити їхні рушійні сили, встановити причинно-наслідкові зв'язки між конкретними процесами і подіями, оцінити місце і роль провідних держав Європи і США у глобальній історії періоду, що вивчається.

Форма проведення екзамену – письмово-усна, види завдань – завдання, які потребують розгорнутих відповідей, співбесіда.

Мінімальний пороговий рівень екзаменаційної оцінки, за якої іспит вважається складеним – **24 бали**.

Необхідна умова допуску до екзамену: студент не допускається до екзамену, якщо під час семестру набрав **менше ніж 20 балів (критично-розрахунковий мінімум)**. Рекомендований мінімум допуску до екзамену **36 балів**.

7.2. Організація оцінювання:

Контроль знань студента здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Загальну кількість балів студента формують семестрові бали, отримані з усіх тем змістових модулів – бали, отримані під час семінарів (усні опитування); за виконання академічних есе; під час модульного контролю (за виконання тестових завдань) – та бали, отримані під час складання підсумкового контролю (екзамену) за виконання запропонованих завдань.

Зміст курсу поділений на 2 змістових модулі. Кожний змістовий модуль включає в себе лекції, семінари, самостійну роботу студентів і завершується рейтинговим контролем рівня засвоєння знань програмного матеріалу відповідної частини курсу.

До змістового модулю 1 (ЗМ1) входять теми 1-7, до змістового модулю 2 (ЗМ2) – теми 8–15.

Оцінка успішності знань студентів здійснюється в двох формах: семестрове оцінювання (контрольні роботи, усне опитування, академічні есе) і підсумкове оцінювання (екзамен).

Загальна сума балів – 100 балів. З них семестрове оцінювання – максимум 60 балів; підсумкове оцінювання (екзамен) – максимум 40 балів.

<i>Змістовий модуль 1</i> Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII ст. – 1870 р.)			<i>Змістовий модуль 2</i> Основні тенденції розвитку країн Західної Європи і США в останній третині XIX – на початку XX ст. Міжнародні відносини (1870-1914 рр.). Перша світова війна			Екзамен
30 залікових балів (максимум)			30 залікових балів (максимум)			
<i>Самостійна робота</i> (академічне есе)	Семінар. заняття	<i>Модульний контроль</i>	<i>Самостійна робота</i> (академічне есе)	Семінар. Заняття	<i>Модульний контроль</i>	40 балів (максимум)
5 балів (максимум)	21 (максимум) 1 вступний семінар і 7 семінарів по 3 бали макс.	4 бали (макс.)	5 балів (максимум)	21 (максимум) 7 семінарів по 3 бали макс.	4 бали (макс.)	

Продовж семестру оцінюється робота студента *під час кожного семінару* (доповідь, коментарі, доповнення, участь у дискусії). Під час семінару студент може отримати до 3 балів. Критеріями оцінювання відповіді студента під час семінару є:

- зміст виступу, повнота розкриття питання 2 бали
- структура, логіка викладення матеріалу / використання джерел і наукової літератури 1 бал

Академічне есе студент подає викладачеві на передостанньому семінарі кожного змістового модулю.

Критеріями оцінки самостійної роботи студента є:

- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, посилання на історичні джерела і наукову літературу тощо; робота закінчується висновками; вона добре відредагована, не має помилок; її оформлення і обсяг відповідають вимогам – 5 балів
- робота самостійна, добре структурована, основна теза чітко викладена на початку роботи і досить аргументовано доведена з використання історичних фактів, прикладів, посилання на історичні джерела і наукову літературу тощо; робота закінчується висновками; її обсяг відповідає вимогам, проте є окремі зауваження до тексту (аргументація, редагування, помилки, оформлення) – 4 бали
- робота самостійна, проте є несуттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення – 3 бали
- робота самостійна, проте є суттєві зауваження до її структури, формулювання основної тези, аргументації, до редагування, оформлення, або її обсяг не відповідає вимогам – 2 бали

- робота самостійна, проте не структурована, основна теза не сформульована і не аргументована, є суттєві зауваження до змісту і оформлення тексту – 1 бал

Після завершення відповідно Змістового модулю 1 і Змістового модулю 2 проводяться модульні **контрольні роботи**. Контрольні роботи вміщують 4 тестових завдань, правильна відповідь на кожне з яких оцінюється в 1 бал.

У випадку відсутності студента з поважних причин відпрацювання та перездачі модульних контрольних робіт здійснюються у відповідності до «Положення про порядок оцінювання знань студентів при кредитно-модульній системі організації навчального процесу» від 1 жовтня 2010 року.

Екзаменаційний білет містить чотири завдання, які потребують розгорнутих відповідей, кожне з яких оцінюється в 10 балів. Усього 40 балів.

Критерії оцінювання відповідей на завдання, які потребують розгорнутих відповідей:

Відповідь змістовна, добре структурована, 10
 продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, знання джерел і наукової літератури по темі

Відповідь змістовна, добре структурована, 9
 продемонстровано відмінні знання історичних фактів, розуміння основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними

Відповідь змістовна, продемонстровано знання історичних фактів, розуміння 8-7
 основних процесів і тенденцій, причинно-наслідкових зв'язків між ними, проте відповідь не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі фактологічні помилки

Відповідь відображає знання фактичного матеріалу з питання, але розкриває 6-5
 його не повно та / не достатньо структурована / не достатньо аналітична / наявні окремі суттєві фактологічні помилки

Відповідь фрагментарна, наявні суттєві помилки при викладі фактичного 4-3
 матеріалу

Відповідь має значні помилки / майже відсутня 2-1

Умовою допуску до екзамену є отримання студентом під час семестрового оцінювання не менше ніж 20 балів (**критично-розрахунковий мінімум**). При цьому обов'язковим є успішне складання модульних контрольних робіт. **Рекомендований мінімум** для допуску до екзамену – 36 балів.

При простому розрахунку отримаємо:

	Змістовий модуль 3	Змістовий модуль 4	Екзамен	Підсумкова оцінка
Мінімум	18	18	24	60
Максимум	30	30	40	100

7.3 Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№	Назва лекції	Кількість годин		
		Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 1. Суспільно-політичний, економічний і культурний розвиток країн Західної Європи і Північної Америки (XVII – XVIII ст.) Становлення індустріального суспільства у XVIII – другій третині XIX ст.				
1	Тема 1. Вступ до курсу. Предмет та завдання курсу. Головні тенденції історичного розвитку держав Європи в XVII – XIX ст.	2	2	3
2	Тема 2. Англійська революція XVII ст. Феодально-абсолютистський устрій в країнах Європи в другій половині XVII – середині XVIII ст. Франція, Англія, Німецькі держави, Пруссія, Австрія, Італія, Іспанія. Просвітництво	2	2	3
3	Тема 3. Міжнародні відносини та колоніальна політика європейських держав у XVII – середині XVIII ст.	2	2	3
4	Тема 4. Причини, передумови, початок французької революції кінця XVIII ст, падіння королівської влади. Франція в період першої республіки.	2	2	3
5	Тема 5. Франція і Європа під владою Наполеона I. Віденський конгрес і діяльність Священного союзу	2	2	3
6	Тема 6. Становлення індустріального суспільства в провідних країнах Заходу. Революції в Європі у 1848 – 1849 рр.		2	3
7	Тема 7. Війна за незалежність в Північній Америці. Створення США Громадянська війна в США	4	1	3
8	<i>Академічне есе з тем ЗМ1</i>			6
9	Модульна контрольна робота (тест)		1	3
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ 2. Основні тенденції розвитку країн Західної Європи і США в останній третині XIX – на початку XX ст. Міжнародні відносини (1870-1914 рр.). Перша світова війна				
10	Тема 8. Вступ. Історичний зміст другого періоду Нового часу. Французько-прусска війна 1870 – 1871 рр.	2	2	3
11	Тема 9. Велика Британія у 1870-1914 рр.	2	2	3
12	Тема 10. Французька республіка у 1870-1914 рр.	2	2	3
13	Тема 11. Королівство Італія і Німецька імперія у 1871-1914 рр.	2	2	3
14	Тема 12. Австрійсько-Угорська монархія (1867-1914)	2	2	3
15	Тема 13. Сполучені Штати Америки (1865-1914)	2	2	3
16	Тема 14. Міжнародні відносини в останній третині XIX ст. на початку XX ст.	2	2	3

17	Тема 15. Перша світова війна.	2	1	3
18	Академічне есе з тем ЗМ2		1	3
19	Модульна контрольна робота (тест)			3
	Усього за семестр	30	30	60

Загальний обсяг – **120** год.

З них: *лекції – 30 год., семінарські заняття – 30 год., самостійна робота – 60 год.*

9. Рекомендовані джерела і література:

Основні:

1. Гончар Б.М., Городня Н.Д. Нова історія країн Європи та США. 1870-1918 роки : підручник. К.: ВПЦ «Київський університет», 2008. 413 с.
2. Машевський О.П. Проблема Чорноморських проток у міжнародних відносинах (1870 р. – початок 1920-х рр.) К. : Аквілон-Плюс, 2010.
3. Нова історія країн Західної Європи й Північної Америки. XVII – 60-ті рр. XIX століття: підручник / Б.М.Гончар, О.П.Машевський, Н.С.Папенко та ін. ; за ред. Б.М.Гончара. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2013.
4. Хобсбаум Э. Век революции /Пер. с англ. (будь-яке видання).
5. Хобсбаум Э. Век капитала /Пер. с англ. (будь-яке видання).
6. Hobsbaum Eric. The Age of Empire, 1875-1914. New York, 1989; Хобсбаум Э. Век империи /Пер. с англ. 1875-1914. (будь-яке видання).

Додаткові:

Джерела

1. Хрестоматія з нової історії: В 2 ч. / Упоряд. Г.О. Цвікальська, С. М. Ходорков. – К., 1973.

Література

1. Дебидур А. Дипломатическая история Европы: В 2 т. /Пер. с франц. – М., 1947.
2. Дейвис, Норман. Європа. Історія. К., 2000.
3. История XIX в./ Под ред. Лависа и Рамбо: В 8 т. / Пер. з франц. (будь-яке видання).
4. Тарле Е.В. Европа в эпоху империализма / Соч.: В 12 т. Т.5. М., 1958.
5. Тейлор Дж. А. Габсбургська монархія 1809-1918. – Львів, 2002.
6. Тейлор А.Дж. Борьба за господство в Европе. 1848-1918 /Пер. с англ. – М., 1918.
7. Тіндалл Дж., Шай Д. Історія Америки. – Львів, 2010.
8. Цьольнер, Еріх. Історія Австрії. – Львів, 2001.

10. Додаткові ресурси:

1. Навчально-методичний комплекс з навчальної дисципліни «Нова історія країн Західної Європи та Північної Америки (1870-1918 рр.)» для студентів історичного факультету / Н.Д.Городня. – К., 2019. – 43 с. URL: <http://www.history.univ.kiev.ua/materiali-dlya-studentiv/>
2. Городня Н. Презентації до навчального курсу «Нова історія країн Західної Європи і Північної Америки» на ресурсі Researchgate. URL: <https://www.researchgate.net/profile/Nataliya-Gorodnia/publications>